

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á umferðarlögum, nr. 77/2019 (Stöðureitir, gjaldheimta o.fl.) – IRN26050056.
Ráðuneyti	Innviðaráðuneytið, skrifstofa samgangna.
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	11. ágúst 2026.

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

1. **Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs.**
 - a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
Eiginlegar greiningar hafa ekki farið fram á þessu stigi máls en væntanlegur kostnaður hefur verið gróflega áætlaður.
 - b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.
Fyrir liggur að lögreglan ber nokkurn kostnað ár hvert vegna úrvinnslu hraðakstursbrota erlendra ökumanna og ríkissjóður verður af töluverðum fjárhæðum vegna ógreiddra sekta. Þá fylgir hverju umferðarslysi, svo sem vegna hraðaksturs, verulegur samfélagslegur kostnaður.
Lögreglan ber þá einnig nokkurn kostnað ár hvert af úrvinnslu brota gegn reglum um stærð og þyngd ökutækja sem og reglum um aksturs- og hvíldartíma ökumanna. Brotin varða umferðaröryggi, geta haft áhrif á fjölda umferðarslysa og ástand vega.
Upplýsinga verið aflað um fyrirséðan kostnað vegna miðlunar upplýsinga úr svokallaðri P-merkjaskrá til rekstraraðila stöðureita.
Ekki verður gert ráð fyrir að aðrar breytingar hafi teljandi kostnaðaráhrif á ríkissjóð.
 - c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
Á ekki við.
 - d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.
Á ekki við.
 - e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.
Talið er líklegt að tekjur ríkissjóðs verði umfram kostnað. Sjá umfjöllun um tekjubreytingar.
2. **Tekjubreytingar.**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
Ekki er ólíklegt að tekjur ríkissjóðs aukist þar sem umferðareftirlit verður skilvirkara og hagkvæmara. Það getur skilað sér í auknu eftirliti sem og fækkun ógreiddra sekta.

Útgjaldabreytingar.
– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
Á ekki við.

3. Eignabreytingar.

- Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
Á ekki við.

4. Aðrir áhrifapættir varðandi ríkisfjármál.

- a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
Ekki er gert ráð fyrir að fyrirhugað lagafrumvarp hafi frekari áhrif á ríkisfjármál en þau sem hafa verið nefnd hér að framan.
- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
Á ekki við.
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
Á ekki við.
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
Á ekki við.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi.
Á ekki við.
- f) Opinber innkaup og útboð.
Á ekki við.
- g) Eignaumsýsla ríkisins.
Á ekki við.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.
Á ekki við.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.
Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

- 1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:
 - a) í gildandi fjárlögum
Á ekki við.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Horft verður til fjárhagsáhrifa í fjárlagafrumvarpi komandi árs eins og við á.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Horft verður til fjárhagsáhrifa í fjármálaáætlun ríkisstjórnar.
- 2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?
Á ekki við.
- 3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?
Gert er ráð fyrir að auknar tekjur verði innheimtar vegna brota gegn reglum um stærð og þyngd ökutækja, sem og vegna ákveðinna hraðakstursbrota.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

- 1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.
Á ekki við.
- 2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?

– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“
Á ekki við.

3. Samkeppnisskilyrði.

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
Á ekki við.
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
Á ekki við.
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).
Á ekki við.
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)
Á ekki við.

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.**
– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.
Á ekki við.
2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.
Á ekki við.
3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.
Á ekki við.
4. **Áhrif á byggðalög.**
Á ekki við.
5. **Áhrif á frjáls félagasamtök.**
Á ekki við.
6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna.**
– Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum.
– Sjá greiningarramma fyrir jafnréttismat.
Á ekki við.
7. **Áhrif á lýðheilsu.**
Á ekki við.
8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.**
Á ekki við.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri. Á ekki við. 10. Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni. Á ekki við. 11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélags hópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar. Á ekki við. 12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun. Á ekki við.
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag. Gert er ráð fyrir óverulegum áhrifum á ríkissjóð, helst auknum tekjum vegna áður ógreiddra sekta. 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á. Á ekki við. 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat). Aukið umferðaröryggi og betra ástand vega er samfélaginu til hagsbóta.
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?